

iz Dravograda; Aničič Matilda iz Poljske; Birs Josip iz Ponovič; Lavrič Stanko iz Sv. Lovrenca; Kopač Leopold iz Slovenjgradca. — V V. skupino: Urbančič Alojzij iz Ljubljane; Recelj Alojzij iz Ljubljane; Loser Iv. iz Grčarice; Šijanec Ludvik iz Razvanja; Kaf-fou Ignacij iz Konjic; Vendramin Franc iz Laporja; Marinič Mirko od Sv. Marka.

—i Prevedeni v IX. skupino so učitelji (-ice): Špirič Vera iz Stare Lipe; Kralj Vida iz Talčjega vrha; Verhovnik Marija iz Sv. Jurja; v X. skupino: Urh Angela, zabavljica v Senovem.

—i Napredovali so v višjo grupo: Jakobina Peuh v Šmarju pri Jelšah, Stanko Povh pri Sv. Vencleslu, Gabrijela Mihelič v Velikih Laščah, Ivana Jelenc v Prečni, Amalija Velnar v Murski Soboti, Sotija Vivoda v Cerkjah, Maksimiljana in Nikolaj Einspieler v Dolu pri Ljubljani, Josipina Nagelschmidt v Hajdini pri Ptuj, Adela Rupnik v Kočevju, Ema Buh na Jesenicah, Josip Sušteršič na Rakeku, Lavrencija Kokalj v Poljanah, Elizabeta Koko-l v Mariboru in Pavla Kotnik v Lehnu na Pohorju.

—i V 7. položajno skupino so napredovali: Marija Selan v Hrušici, Vera Sever v St. Jerneju pri Krškem, Jožica Držaj v St. Vidu, Amalija Spranger v Studencih pri Mariboru, Alojzija Medic v Koprivniku, Marija Petrovič na Studencu pri Ljubljani, Alojzij Vrhovnik v Krapini, Natalija Ahčin v Ljubljani, Justina Hofbauer v Hrastniku, Sonja Gabrijelčič v Murski Soboti, Andrej Flajs v Zelimljah.

Učiteljski pravnik

—§ Napredovanja. V zadnjem času prihajajo zopet vprašanja posameznikov, kdaj naj vložijo prošnje za višjo skupino in kdaj naj prijavijo dosepele poviške, zato obnovimo načela, ki veljajo za napredovanja (Roč. kat. str. 58). Podlaga za določitev roka je datum dekreta o napredovanju v skupino, ki jo je imel uslužbenec na dan 31. III. 1931, t. j. skupino po prejšnjem zakonu o uradnikih. — Ko dovrši uslužbenec 3 leta v dotični skupini, naj takoj prijavi dospelost 1. per. poviška (§ 52.). — Oni, ki so bili prej v III./3., III./2. in IV./4. skupinah, ki odgovarjajo X. in IX. skupini po novem ur. zakonu (§ 249.), smejo vložiti prošnjo za višjo — IX. odnosno VIII. skupino, ko dovrše 4 leta v skupini, računajoč od datuma dekreta napredovanja. — Oni pa, ki so bili prej v III./3. in II./2. skupini, ki odgovarja VIII. in VII. skupini po § 249. ur. z., smejo prositi za v šjo VII. in VI. skupino, ko dovrše 3 leta od datuma dekreta o napredovanju. — Za učitelje bivše II./1. skupine veljajo določila § 258. za napredovanje v V. skupino. — Za uslužbence III./1. skupine pa ni še nobenih določil za prestop v VII. skupino, razen označbe v § 346. za otroške vrtnarice, da pridejo tudi v VII. skupino, a kdaj, še ni določbe. — Na podlagi tega ponovnega objasnili naj si izpolni vsak tovarš (-ica) tablico »Moji prejemki za šol. leto 1932/33.« in bo na jasnem, kdaj mu dospo poviški.

—§ Neverjetno, a resnično! V štev. 20. »Učit. tovariša« z dne 5. I. 1933. sem pod naslovom »Moji prejemki« omenil, da postrežem z dokazom o »predragih« tiskovinah in pripomočkih, zato evo enega najznačilnejšega: Nekdo je že nad 10 let v službi, a je še

danes pripravnik, četudi bi bil lahko že leta 1925. v II./4. in leta 1930. v III./3. skupini ter bi bil preveden s I. IV. 1931. v VIII. skupino. Razlika med pripravniškimi prejemki in onimi, ki bi omenjenemu pripadali, znaša do 31. III. 1931. samo na polož. plači okrog pet tisoč, od I. IV. 1931. do danes pa nad devet tisoč. Kdo pa naj bi bil obvaroval dotičnika te škode? »Roč. katalogi« od leta 1925. dalje in navodila ter pozivi v »Učit. tovarišu«,

končne vsote pa poziv za predložitev prošnje za prevedbo v Ur. skupino uradni in v »Učit. tovarišu«. — Menite, da je čital dotičnik razne pozive, navodila in da si je nabavil »Ročni katalog«, ki stane celih 16 Din? Dvomim! 16 dinarjev za »Ročni katalog« je prevelik izdatek, bolj je trpeti skoraj tisočkratno škodo, kaj ne? Tudi tablica »Moji prejemki« stane celih 50 par — predraga je, raje zamudim poviške in napredovanja.

Mladinska matica

—mm Kaj bo nudila Mladinska matica letos svojim članom za 22:50 Din:

1. Cel letnik bogato ilustriranega mladinskega lista »Naš rod« s prispevki naših najboljših pesnikov, pisateljev in ilustratorjev;
2. Kresnice VI. z raznovrstnim gradivom in z mnogimi slikami;
3. Zanimivo realno knjižico;
4. Magajnovo zanimivo pravljico »Brkonja Celjustnik« z Jakčevimi krasnimi ilustracijami;
5. Obširno slikanico z besedilom »Za vsele in žalostne čase«. — Ta knjiga izide v štirbarvnem tisku.

IZREDNA PRILIKA!

Šole! Društva! Knjižnice!

Mladinska matica Vam nudi še za nekaj časa na itak nizke cene knjig še 25% popust. Knjige, ki jih lahko dobite s popustom:

Redne publikacije.

(Brez popusta: broš. po 5. vez. po 8 Din): Kresnice I., Kresnice II., Kresnice III., Kresnice IV., Kresnice V. (samo vez.), Skulj: Sadjarčki, Seliškar: Rudi, Pipan: Kako smo delali radio, Rehar: Zračani krogi, Rehar: Vijolica Vera, Erjavec: Podgrajskim jarmom, Grimm: Slapšek: Mizica, pogni se! Skulj: Vrtničarice, Bevk: Lukec in njegov škorec, Deržaj: Življenje hudobne kavke Katke (samo vez.),

Hafner: Botra z griča (samo vez.), Bevk: Lukec išče očeta (samo vez.).

Izredne publikacije.

(Brez popusta: kartonirani izvodi po 12, v polplatnu po 18, v platnu po 24, na luksuznem papirju po 27 Din.) Dr. J. Lovrenčič: Tiho življenje.

»Naš rod«.

Na razpolago so tudi še vezani prvi in drugi letniki »Našega roda«. (Cena brez popusta v polplatnu vezanim izvodom je 28, v platnu vezanim pa 38 Din.) — Kdor naroči več knjig, dobi za vsakih 10 naročenih izvodov še eno knjigo zastonj.

—mm Posamezne številke nekompletnih letnikov »Našega roda« oddajamo po 20 par. V zalogi imamo od I. letnika še I. številko, od II. letnika 3., 4., 5., 6. in 8. številko, od III. letnika pa 2. in 5. številko.

—mm Ker literarni odsek še ni izvršil svojega dela, se je seja, ki bi se morala vršiti dne 25. t. m., prenesla na 1. febr. — Zaradi važnosti dnevnega reda (literarne nagrade) naj nihče ne manjka.

—mm Prihodnja številka »Našega roda« bo imela bolj veselo gradivo, bo zelo bogato ilustrirana in bo nudila tudi našim najmlajšim naročnikom več kot druge. Zadnja številka je imela zaradi božičnih praznikov nekaj dni zamude. Prihodnja številka pa izide zopet pravočasno. Prosimo cenj. poverjenke, da pošljejo pravočasno naročnino.

Naše šolstvo in prosveta

SOLSKI NADZOR.

V svrhu ugotovitve napredka v našem šolstvu je potrebno, da pregledamo od časa do časa statistične podatke, ta najtočnejši barometer.

STANJE SOL IN OTROK.

Poslopij, ki bi ustrezala vsem predpisom zakona o narodnih šolah, kakor tudi zakonu o zdravstveni zaščiti šolske mladine, je v dravski banovini še malo. Občutno je pomanjkanje učnih sob. Za 149.296 šolobveznih otrok je na razpolago 2659 učilnic. Odpade povprečno 56 otrok na eno učno sobo. V banovini imamo 3470 temeljnih razredov in vzporednic, tedaj primanjkuje 811 učnih sob. Ker imamo 840 šolskih poslopij, je povprečno na vsaki šoli nezadostno število učnih sob. Zato pogostokrat poučujejo v eni učni sobi po dva razreda, kar vpliva kvarno na zdravje šolske dece, kakor tudi učitelstva. Iz zdravstvenega vidika je 306 šolskih zgradb prav dobrih, 345 dobrih, 143 slabih in 53 neprimernih.

UČITELJSTVO IN NATURALNA STANOVANJA.

Po določilih § 173 zakona o narodnih šolah bi morale šolske občine v roku 6 let po uveljavitvi zakona o narodnih šolah zgraditi potrebna učiteljska stanovanja. Z ozirom na gospodarske nepravilne upravnih občin je malo upanja, da bi se v določenem roku preskrbelo zadostno število učiteljskih stanovanj. V dravski banovini je skupno 3676 razrednih učiteljev in učiteljic, za katere je na razpolago 1330 naturalnih stanovanj. Primanjkuje 2346 učiteljskih stanovanj. Od tega števila je odšteti ono učiteljstvo v mestih in trgih, ki prejema po § 29. zakona o narod-

Kakó se narod naš odeva, Ljubljana danes razodeva. Kaj pije pa in rad uživa, nazorno »Daj-Dam« nam razkriva.

nih šolah stanarino od mestnih odnosno trških občin. Ostane še 1856 učiteljev in učiteljic, katerim morajo šolske občine plačevati po členu 173. zakona o nar. šolah stanarino in kurivo. Po členu 84 pripada vsakemu učitelju narodnih šol naturalno stanovanje odnosno stanarina. Zato nastajajo nepravilne pri izplačevanju stanarine zlasti onemu učiteljsstvu, ki je na bolezenskem dopustu, nadštevilo in pridrženo v službovanje raznim ustanovam in oblastim, ker šolskih občin ni mogoče siliti, da bi plačevale stanarino preko sistemiziranih učnih mest. To zadevo bo rešil pravilnik k zakonu.

SKRB ZA NOVA ŠOLSKA POSLOPIJA IN STANOVANJA.

Na osnovi nezadostnega števila učnih sob in učiteljskih stanovanj je banovinski šolski odbor pokrenil preskrbo učnih sob in stanovanj. Pričakovati je bilo živahnega gibanja z zidanjem in prezidavanjem šolskih poslopij. V ta namen so imeli mnogi krajevni šolski odbori vse pripravljeno, to je: odobrene načrte in dovoljena amortizacijska posojila z nabranimi stavbnimi fondci. Da ni mahoma vse to ustavila svetovna gospodarska kriza z nepravilnimi na denarnem trgu, bi bilo danes izročenih vsaj 60 novih šolskih poslopij svojemu namenu, poleg tega pa še nekaj prezidanih in adaptiranih zgradb.

Gospodarske težkoče upravnih občin v tekočem letu in s tem združeno občutno pomanjkanje gotovine, kakor tudi zastoj v dovoljevanju kreditov, je ustavilo skoro vsako stavbno gibanje krajevnih šolskih odborov. Denarni zavodi so na minimum omejili dovoljevanje kreditov, zato je zidanje in prezidavanje zgradb bilo nemogoče, ker tudi nabranih stavbnih fondov ni bilo mogoče emitirati. Še celo na nekaterih začeti stavbali je bilo treba prenehati z delom, ostale pa so se dovršile le z največjim naporom lokalnih faktorjev in šolskih oblasti.

Vršile pa so se še nadalje vse priprave za zidanje in prezidavanje šolskih zgradb, da bodo lahko pričeli zidati, kakor hitro se nekoliko zboljša gospodarski položaj podeželja. V preteklem letu so bile otvorene in izročene svojemu namenu tri nove šole in 8 adaptiranih in novo prezidanih. Tri nova šolska poslopja so ostala nedovršena, ker ni bilo mogoče dvigniti dovoljenih posojil.

Banovina, pa tudi država je podpirala predvsem one občine, ki so zaradi zidanja v težkem gospodarskem položaju, bodisi zaradi visokih naklad ali anuitet za odplačevanje dolgov.

Kljub vsemu prizadevanju pa imamo v banovini še vedno 30 narodnih šol, ki so na stanje v privatnih hišah. V bodoče bo treba skrbeti prav za te šole, da dobe v najkrajšem času lastna poslopja.

USTANOVITEV NOVIH NARODNIH ŠOL.

V preteklem letu je bilo v dravski banovini ustanovljenih 6 novih enorazrednih in dvorazrednih narodnih šol. Na vprašanje prizadetih občanov se je izvršilo 14 različnih prešolanj in se s tem olajšal otrokom obisk bližnje narodne šole ter dala možnost boljšega napredka.

Ali ste že Izpolnili prijavnico za letoviški dom ob morju?

Danes priobčujemo sliko šolarskega orkestra dvorazredne osnovne šole v Podpeci, ki šteje 14 otrok.

Javne nastope je priredil mladinski zbor skupno z orkestrom in sicer že večkrat v domačem kraju, zlasti pri šolskih igrah in slavnostih.

Šolarski orkester dvorazredne osnovne šole v Podpeci

»Stara mamica«. — Bortiasky: »Glorija«, violinski kvartet. — Gebauer: Violinski duet s spremljevanjem kitare. — Venček narodnih in druge.

Namen, ki si ga je ob ustanovitvi stavil zbor in orkester, je bil vzbuditi v mladini ljubezen do glasbe in petja. Zal je tudi v tem

Opomba: UPZ namerava na vsak način prirediti nastop vseh zborov, ki jih vodijo učitelji (-ice). Prvotno je bilo določeno, da se bo vršil tak nastop ob priliki kongresa JUU, ki bi se moral vršiti v letošnjem letu v Ljubljani. Kakor doznavamo, se ta kongres ne bo vršil v Ljubljani, ampak v Beogradu. Z ozirom na to bo odbor UPZ o tem razpravljati in določiti nastop ob kaki drugi primerni priliki v letošnjem letu. Podrobnosti bomo pravočasno objavili.

Ribičič, Miklavževa noč

Pred prazniki je »Mladinska matica« izdala Josipa Ribičiča otroško povest »Miklavževa noč«, ki je tako po svoji umetniški in vzgojni vrednosti kakor tudi kot tiskarsko delo vredno vse pozornosti. Knjiga, ki jo je z ilustracijami opremil M. Bambič tako, da mu gre dobron zaslugi pri dovršitvi Ribičičevega dela, je v naši mladinski književnosti prvi primer štirbarvnega tiska (natisnila jo je litografija Čemažar in drug) in po opremi je knjiga že na prvi pogled prava, resnična Miklavževa noč: Kakor je za otroka ta noč tako polna vseh nedognanih svetlih skrivnosti, da v vseh nočeh mesec dni pred Miklavžem in še mesec dni po njem vse luči zanj povsem drugače gore kakor po navadi in imajo vse besede in vse stvari čisto nov, vse drugačen, nadresničen pomen, tako je tudi ta knjiga na prvi pogled najvernejši izraz tega otroškega doživljanja in že njeno zunanje lice obeta, da krije v sebi brez dna skrivnosti za otroško srce.

Ribičičeva povest je prav za prav psihološka novela, toda fabula je razpletena in razgibana na tako zanimiv način, da je otroku kakor najbolj drzno, najbolj fantastično zamišljena pravljica. Pisatelj je zgodbo o Miklavževi noči malega, sirotnega Vanka (tako bo pač treba sklanjati to ime) zasnoval povsem realistično. Mali Vaneček, ki je zaslužil, da Miklavža k njemu ne bo, se na praznični večer potepe po sejmu in s stojnice, polne igrač, izmakne majhen avto. Ko se vrne do-

mov in leže spat, prebije noč v grozničnih sanjah: vsa bujna krasota Miklavževe noči gre mimo njega in vsa grozota strahu in pekoče vesti nad storjenim grehom mu iz duše vstaja pred očmi. V okviru psihološkega realizma je tako pisatelj iz novele napisal pravljico, ki se na vsako stopinjo prepleta z neposredno, stvarno resničnostjo: to je prav gotovo smér, ki mora vanjo stremeti moderna mladinska književnost.

Ena je odlika mladinskega pisatelja Ribičiča: nikdar se ne da zavajati v tisto larpurlartistično fantastiko, ki v nji noben glas z resničnega sveta nič več ne zveni, nikdar ni dolgočasen z moralno pridigo. Njegova težnja je, slikati otrokovo dušo in njegov svet tako, kakor dandanes razumemo realizem: ne podajati samo človeka »aus sich«, tistega ponotranjenega človeka, ki so ga tradicije uveljavile v naš književnosti, temveč resničnega človeka v resničnosti njegovih socialnih relacij do družbe. Njegova tendenca ni vsiljiva, je rezervirana, ne moralizira: stvari naj same govore. Vsaka resnična umetnina ima že sama po sebi svoje etične vrednote in jih ji ni treba še posebej prilagati in podčrtavati. Kakor za vsako umetnino, velja ta resnica tudi za mladinsko knjigo.

Svet, ki se v njem godi Ribičičeva povest, je podstrešna izba in pa duša proletarskega otroka, ki s široko odprtimi očmi gleda socialno krivico današnjega sveta. Misel knjige sama družabno sicer ni izrazito progresivna, toda napisana je iz srca, ki je na stežaj odprto toku časa in stvari. Kakor prejšnja Ribičičeva dela, tako je tudi njegova »Miklavževa noč« majhen kamen, iz kakršnih bo v bodočnosti zidana mladinska literatura, ki pojde s socialnim in duhovnim razvojem sveta.

Bambičeve ilustracije povest razkošno podčrtavajo, toda po svoji razgibanosti, groteskni fantastiki so z realističnim besedilom v rahlem navzkrižju.

V knjigi moti nekaj jezikovnih in tiskovnih napak, kakršne bi iz mladinskega dela morale pač za vsako ceno izostati.

L. Mrzel-Frigid.

Dne 18. oktobra 1931. so priredili samostojen mladinski pevski in godbeni koncert v Črni. Istotako 12. junija 1932. v Mežici. Na Vidovo leta 1932. so sodelovali pri šolski proslavi v Črni. 21. avgusta 1932. pa je na povabilo podružnice SPD Mežica-Črna nastopil šolski orkester na Peci.

Mladinski zbor je nastopil z dvo-, tro- in četverglasnimi pesmimi. Orkester pa je izvajal: V. Parma: »Mladí vojaki«, koračnica. F. Kmoch: »Sokolska«, koračnica. — Fučik: »Triglavska koračnica«. — Kiferle: »Ob Vrbškem jezeru«, valčkova pesem. — G. Langer:

kraju v zadnjih letih precej ponehala, akoravno je bilo petje nekaj med našimi ljudmi zelo priljubljeno. Z glasbo pa bodo iztrgane pozabljenosti zlasti naše lepe narodne pesmi.

»Zelo pozdravljam akcijo odbora Učiteljskega pevskega zbora za skupni nastop pevskih zborov. Toda, kakor sem navdušen, vendar bi s svojim mladinskim pevskim zborom najbrže ne mogel delovati vsled prevelike oddaljenosti od železnice (25 km) in velikega števila pevcov. Prav rad pa bi sodeloval s svojim šolskim orkestrom, ker je samo 14 sodelujočih, ako smatrate, da je to možno.